

KESKEISIÄ TULOKSIA JA TUTKIJAN NÄKEMYKSIÄ

Lukijatutkimuksen toteutus

Yliopisto-lehden lukijatutkimuksen toteutti lehden toimeksiannosta Focus Master Oy. Lukijatutkimus toteutettiin sähköpostikyselynä huhti-toukokuussa 2021. Kyselyn kohderyhmiä varten muodostettiin kiintiöt, jonka jälkeen kiintiöiden sisällä suoritettiin otanta.

Tutkimusaineisto muodostuu seuraavasti:

Kohderyhmä / kiintiö	Otantamenetelmä	Saavutettu vastaajamäärä	Painoarvo aineiston analysoinnissa
Henkilöstö	tasaväliotanta	166	20 %
Opiskelijat	tasaväliotanta	107	10 %
Alumniyhdistyksen jäsen, tilaaja	tasaväliotanta	302	35 %
Alumniyhdistyksen jäsen, ei-tilaaja	tasaväliotanta	56	
Helsinki Alumni -verkoston jäsenet	tasaväliotanta	66	35 %
Tilajaat	kokonaisotanta	90	
Vapaakappaleen saajat	kokonaisotanta	78	
YHTEENSÄ		865	100 %

Osoitteellisten sähköpostikyselyjen rinnalla toteutettiin avoin linkki, jonka kautta kaikki vastaamisesta kiinnostuneet saattoivat osallistua kyselyyn. Tätä kautta kertyi 28 vastausta, jotka aineiston jatkokäsittelyn yhteydessä on kohdistettu yllä mainittuihin kiintiöihin.

Tutkimusaineisto käsittää yhteensä 865 vastausta. Tutkimusaineisto on lukijatutkimuksen aineistoksi varsin laaja ja sen voidaankin katsoa antavan luotettavan kuvan lehden tilanteesta.

Tulosten vertailukohtana toimivat soveltuvilta osin aikaisemmat, vuosien 2014, 2007 ja 2003 lukijatutkimukset.

Tutkimustulokset on esitetty grafiikkaraportissa taulukoiden ja grafiikan muodossa. Lisäksi runsas vapaamuotoinen lukijapalaute on koottu raportin liitteeksi.

Yliopisto-lehden lukutottumukset muodostavat vahvan kokonaisuuden

Yliopisto-lehden lukutottumukset muodostavat vahvan kokonaisuuden ja ovat vertailuryhmässä todella hyvällä tasolla. Vastoin yleistä aikakauslehtien kohtaamaa hiipuvien lukutottumusten trendiä on Yliopisto-lehti pystynyt hyvin säilyttämään hyvät tuloksensa. Lukutottumusten osalta voidaan nostaa esille seuraavia tuloksia:

- Aktiivisia, lähes koko lehden tai noin puolet lehdestä lukevia vastaajia on runsaasti.
- Lehden lukemiseen käytetään aikaa tyypillisesti 15-30 tai 30-69 minuuttia. Myös yli tunnin lehteä lukevia on runsaasti, etenkin muihin lehtiin verrattaessa.
- Aikasarjaverailussa lukemiseen käytettävä aika on hieman laskenut, samoin lukemisen tarkkuus. Muutokset ovat kuitenkin pieniä, kun niitä verrataan koko aikakauslehdistön kokemuksiin.
- Lukijakontakti ei jää vain yhden luku- tai selailukerran varaan, sillä yhtä lehden numeroa luetaan tai selaillaan keskimäärin 2.1 kertaa.
- Vastaajat ovat tutustuneet keskimäärin 3,6 viidestä viimeksi ilmestyneestä lehden numerosta. Tämä on varsin hyvä tulos, vaikka jääkin vuotta 2014 heikommaksi. Tässä kohdin täytyy kuitenkin huomioida yliopistolla tapahtuvan jakelun ontuminen koronapandemian aikana.
- Eri lukijaryhmien väliset erot lukijatutkimuksen tuloksissa ovat pienempiä kuin vertailuryhmän lehdillä yleensä. Tutustumiskertojen osalta kuitenkin korostuu lehden kohderyhmien väliset erot, joita jakelustrategia osaltaan varmasti korostaa:

Kohderyhmä	Kuinka moneen 5 numerosta tutustunut
Tilaaja	4,5
Alumniyhdistyksen jäsen	4,5
Vapaakappaleen saaja	4,3
Henkilöstö	2,4
Helsinki alumni -verkosto	2,1
Opiskelija	2,0
KAIKKI YHTEENSÄ	3,6

Yhdellä lehden kappaleella on keskimäärin 1.8 lukijaa. Kertomalla tämä luku lehden levikillä saadaan selville painetun lehden kokonaiskontaktimäärä.

Lehden vakiosisältöjen osalta arvioitiin 17 valmiiksi nimetyn palstan seuraamista. Tältä osin voidaan nimetä viisi aktiivisimmin seurattua palstaa:

- Pääkirjoitus
- Kuka nyt -avausaukeama
- Kirjat - tietokirjojen arvioita
- Kolumni / suomenkielinen
- Mitä nyt?

Aihepiirikartoituksessa korostuu lukijoiden laaja-alainen kiinnostus

Keskeinen osa lehden sisältöä käsittelevässä osuudessa oli aihepiirikartoitus, jossa käytiin läpi 11 valmiiksi nimettyä aihepiiriä ja sisältöaluetta. Kiinnostavuuden osalta voidaan nimetä neljä kärkeen sijoittuvaa aihepiiriä:

- ajankohtaisten asioiden ja ilmiöiden taustoittaminen
- tutkimustulokset
- tutkimustulosten hyödyntäminen
- Suomen tiedemaailmaa koskevat uutiset.

Kolme kärki tällä listalla on sama kuin edellisessä, vuoden 2014 lukijatutkimuksessa. Sen sijaan Suomen tiedemaailmaa koskevat uutiset on uusi tulokas kiinnostavimpien aihepiirien joukossa ja on samalla ottanut kansainvälisten tiedeuutisten paikan kärkiryhmässä.

Vähiten lukijoita kiinnostavaa alumnitoiminta.

Lukijoiden kiinnostus kohdistuu tavanomaista laajemmin ja monipuolisemmin eri aihealueille. Jokainen vastaaja nimeää listalta keskimäärin 5.4 hyvin kiinnostavaa aihepiiriä, mikä osaltaan osoittaa lukijoiden hyvin laaja-alaista kiinnostusta eri aihepiirejä kohtaan.

Aihepiirikartoituksessa käsiteltiin kiinnostavuuden lisäksi samoihin aihepiireihin kohdistuva lisätiedon tarve. Näiden yhdistelmänä on laadittu aihepiirien nelikenttä. Nelikentän oikean yläkulman avainlohkoon sijoittuvat kiinnostavimmat aihepiirit, joihin lisäksi kohdistuu merkittävä lisätiedon tarve. Näitä aihepiirejä ovat:

- ajankohtaisten asioiden ja ilmiöiden taustoittaminen
- tutkimustulosten hyödyntäminen
- kansainväliset tiedeuutiset
- tutkimustulokset
- Suomen tiedemaailmaa koskevat uutiset.

Vuoden 2014 tuloksiin verrattaessa näkyi muilta osin varsin vakaana säilyneessä nelikentässä selvä kiinnostuksen ja lisätiedon tarpeen kohoaminen kolmen aihepiirin kohdalla. Nämä ovat Suomen tiedemaailmaa koskevat uutiset, tutkijan työ sekä tiedepolitiikka ja tutkimusrahoitus.

Laaja-alainen kiinnostus eri sisältöjä kohtaan näkyy myös eri tieteenaloja koskevassa arvioinnissa. Lukijat nimeävät keskimäärin 3.7 kiinnostavaa tieteenalaa. Kiinnostavuudessa kärkeen nousee moni- ja poikkitieteellinen tutkimus, jota seuraavat humanistiset tieteet ja yhteiskuntatieteet.

Lehti tarjoaa monipuolisen katsauksen yliopiston ja tieteen maailmaan

Lehden sisältöä käsittelevän osuuden aluksi vastaajia pyydettiin omin sanoin kertomaan, miksi lukevat lehteä. Tässä kohdin toistuvat lehden keskeiset vahvuudet:

- Lukijat arvostavat lehden tieteellistä näkökulmaa maailmaan ja yhteiskuntaan.
- Kiinnostavat aihevalinnat ja taitavasti kirjoitetut jutut tutustuttavat uusiin asioihin ja tutkimuksiin.
- Tiedettä popularisoidaan ansiokkaasti ja taitavasti. Lehdestä saa yleistajuisen ja kiinnostavan katsauksen monille eri aloille.
- Lehti tarjoaa mahdollisuuden pysyä perillä akateemisesta maailmasta muistuttaa yliopiston ponnisteluista yhteiskunnassa.
- Uusien henkilöiden ja tutkimusten kautta saa näkökulmia asioihin, joihin ei muutoin tulisi tutustuneeksi.

Lehden sisältöä arvioidaan hyvin myönteisesti ja tyytyväisyys on korkealla tasolla

Lehden sisältöä ja lukijasuhdetta arvioitiin väittämämuotoisella kysymyksellä. Myös tältä osin lehti saa hyvin myönteisiä arvioita. Voimakkaimmin lukijat ottavat kantaa seuraavien väittämien puolesta:

- Lehti on luotettava
- Lehti on toimitettu ammattitaitoisesti
- Lehti on minulle hyödyllinen
- Lehti käsittelee ajankohtaisia asioita
- Lehden aihepiirit kiinnostavat minua.

Yleinen tyytyväisyys lehteä kohtaan on korkealla tasolla. Erittäin tyytyväisten lukijoiden osuus on 44 prosenttia ja tyytyväisten yhteenlaskettu osuus 90 prosenttia. Erittäin tyytyväisten lukijoiden osuus on korkeampi kuin kertaakaan vuoteen 2003 ulottuvan aikasarjan puitteissa, ja samalla aikakauslehtien vertailuryhmässä poikkeuksellisen korkea lukema.

Eri lukijaryhmien välillä esiintyy jonkin verran eroja tyytyväisyydessä:

- Kaikista tyytyväisimpiä ovat tilaajat (66 % erittäin tyytyväisiä) ja vapaakappaleen saajat (55 % erittäin tyytyväisiä).
- Opiskelijoiden keskuudessa tyytyväisyys ei yllä muiden lukijaryhmien tasolle.
- Naiset ovat miehiä tyytyväisempiä.
- Erittäin tyytyväisten osuus kasvaa tasaisesti vastaajien iän myötä ja on suurimmillaan ikäluokassa 60-69 vuotta.

Tutkijan näkemyksiä tuloksista

Yliopisto-lehti on selvästi saavuttanut vakiintuneen aseman luotettavana ja tärkeäksi koettuna tietolähteenä. Edelliseen, vuoden 2014 lukijatutkimukseen verrattaessa muutokset ovat pääosin pieniä.

Eri lukijaryhmien väliset erot aineiston ristiintaulukoinnissa ovat pienempiä kuin lehdillä yleensä. Kiinnostus lehden käsittelemiä aiheita kohtaan onkin vahva lukijoita yhdistävä tekijä.

Tutkijan näkökulmasta lehden ja lukijoiden välinen suhde vaikuttaa hyvin toimivalta. Tuloksissa ei käy ilmi heikkouksia tai epäkohtia, joiden korjaamista pitäisi pohtia.

Paperilehden asema julkaisumuotona on edelleen hyvin vahva.